CZU: 343.575:343(498) **https://doi.org/10.59295/rpijn2025.67**

TRAFICUL DE DROGURI ÎNTRE PERSPECTIVA LEGISLATIVĂ ROMÂNEASCĂ ȘI PERSPECTIVA POLITICILOR PUBLICE EUROPENE

BUCUR Mihaela-Corina,
Societatea Română de Victimologie, Membru fondator,
Universitatea Bioterra din București, Facultatea de Drept, Student,
Școala Postliceală Sanitară "Carol Davila", Profesor titular gr. II,
Birou de Mediator Mihaela-Corina Bucur, Mediator autorizat
ORCID ID: 0000-0001-8904-0436

SUMMARY

Drug use generates huge costs and harms to public health and safety, the environment and labor productivity, it brings with it threats to security, related to violence, crime and corruption. Romanian legislation underwent a significant change through the promulgation of Law 58/2024, which supplements Law 43/2000 and amends Law 194/2011, eliminating the possibility of serving the sentence under supervision in the case of cultivation, offering, sale, transport, purchase and possession of drugs of high risk and international high-risk drug trafficking, as well as increasing the amount of punishments, in the sense that carrying out operations with products likely to have psychoactive effects constitutes a crime and this is punishable by imprisonment from three to 10 years. Romania seeks to strengthen security means by preventing, deterring and disrupting drug-related crime, through judicial cooperation and in the field of ensuring compliance with the law, operative data, interdiction, confiscation of assets derived from the commission of crimes, investigation and of crimes. border management. This punitive strategy is in dissonance with the new policy of the European Union, promoting public health and controlled legalization of drugs, practically proving that the strategy based on the fight against drugs has failed, exponentially increasing their consumption.

***Keywords*:** legislative news, crime, prohibition, legalization, decriminalization

INTRODUCERE

Un tragic accident avea loc pe data de 19 august 2023, pe DN 39, în apropierea localităţii 2 Mai, după ce Vlad Pascu (19 ani) intra cu mașina într-un grup de opt tineri care mergeau pe marginea drumului. Doi dintre ei au murit pe loc, iar alți trei au fost răniți.

Accidentul a scos la iveală detalii surprinzătoare: conducătorul auto fusese oprit de poliție de două ori - cu o zi înaintea tragediei, la un filtru, și chiar în aceeași noapte, dar a fost lăsat să plece de la sediul Poliției fără a fi testat pentru consum de droguri, deși i-au fost găsite droguri în mașină, iar autoturismul nu avea nici asigurare

valabilă de răspundere civilă auto.

La mai puțin de o oră de la ultimul control, Vlad Pascu a provocat accidentul, în timp ce circula cu 102,86 km/oră, făcând slalom în trafic!

El a oprit autoturismul pentru doar câteva secunde la cca 50 m de locul în care a lovit victimele, apoi a părăsit locul accidentului și și-a continuat drumul.

Vlad Pascu se află în arest preventiv din 20 august 2023, fiind acuzat de ucidere din culpă, vătămare corporală din culpă, conducere sub influenţa substanţelor interzise şi părăsirea locului accidentului fără încuviinţarea organelor de poliţie.

De asemenea, tânărul este cercetat într-un dosar instrumentat de DIICOT, alături de părinții săi, pentru deținere de droguri de risc în vederea consumului propriu, trafic de droguri de mare risc și punerea la dispoziție a locuinței pentru consum ilicit de droguri.

*

Drogurile ilicite reprezintă un fenomen social și de sănătate complex care afectează milioane de oameni din întreaga lume, cu consecințe negative enorme pentru utilizatori, familiile acestora și comunități. Piaţa drogurilor constituie una dintre principalele surse de venit pentru grupurile criminale organizate, iar traficul de droguri afectează stabilitatea și guvernarea țărilor.

Tinerii reprezintă categoria cel mai afectată de consumul drogurilor, instituțiile școlare confruntându-se cu acest flagel. Astfel, rezultatele școlare sunt influențate în mod negativ, generând absenteism școlar în majoritatea cazurilor. Cea mai mică vârstă de debut declarată pentru consumul de substanțe psihoactive a fost de 12 ani.

METODE ȘI MATERIALE APLICATE

Această cercetare calitativă a urmărit legislația din România, cu accent pe noutățile legislative privind problematica drogurilor, revizia literaturii privind acest flagel, în contrast cu contextul internațional, în care abordarea urmărește mai degrabă promovarea sănătății publice, legalizarea controlată și dezincriminarea drogurilor decât măsuri radicale coercitive.

DISCUȚII ȘI REZULTATE OBȚINUTE

Legea “2 Mai”. Legislația română a cunoscut o întorsătură semnificativă odată cu semnarea pe 20 martie 2024 de către Președintele României a decretului privind promulgarea Legii 58 [1]. Cunoscută sub numele de Legea “2 Mai”, această normă juridică reprezintă reacția față de creșterea numărului de cauze penale având ca

obiect infracțiuni din sfera traficului ilicit de droguri. În baza acestei legi, persoanele găsite vinovate pentru trafic de droguri de mare risc nu mai pot primi închisoare cu suspendare (vezi Tabelul 1).

FAPTA	**PEDEPSE**	
	VECHEA LEGISLAȚIE	**NOUA LEGISLAȚIE**
Cultivarea, oferirea, vânzarea, transportul, cumpărarea și deținerea pentru trafic de droguri de risc (*ex: cannabis*)	2-7 ani închisoare	3-10 ani închisoare
Cultivarea, oferirea, vânzarea, transportul, cumpărarea, deținerea de droguri de mare risc (*ex: cocaină, heroină, ecstasy*) pentru trafic. Implicații: traficantul de droguri de mare risc va primi întotdeauna condamnare cu executare, suspendarea fiind posibilă doar pentru o pedeapsă de max. 3 ani închisoare.	5-12 ani închisoare	5-15 ani închisoare
TRAFICUL INTERNAȚIONAL DE DROGURI		
Importul și exportul de droguri de risc	3-10 ani închisoare	5-15 ani închisoare
Importul și exportul de droguri de mare risc	7-15 ani închisoare	10-20 ani închisoare
Decesul consumatorului pentru traficantul de orice droguri, cel care îndeamnă la consumul de droguri de mare risc sau doctorul care prescrie droguri în afara cadrului legal	10-20 ani închisoare	15-25 ani închisoare (mai grav ca o infracțiune de omor)
Cultivare, cumpărare sau deținere de droguri de risc pentru consum propriu	3 luni-2 ani închisoare sau amendă 1.200-125.000 lei	
Cultivare, cumpărare sau deținere de droguri de mare risc pentru consum propriu	6 luni-3 ani închisoare	
ETNOBOTANICE		
Orice operațiuni (cultivare, amestecare, oferire, cumpărare, vânzare, transport) știind că e vorba de etnobotanice	6 luni-3 ani închisoare sau amendă	2-7 ani închisoare
Orice operațiuni cu substanțe despre care trebuia să știi că sunt etnobotanice	3 luni-2 ani închisoare sau amendă	1-5 ani închisoare
Orice operațiuni nelegale cu asemenea substanțe dacă pretinzi că sunt permise de lege sau autorizate	1-5 ani închisoare	2-7 ani închisoare
Publicitatea pentru etnobotanice	1 lună-1 an închisoare sau amendă	1-5 ani închisoare

Tabelul 1. Situația comparativă a pedepselor prevăzute de vechea legislație și de noua legislație

Eforturile prohibiționiste sunt conduse în România, instituțional, de către Agenția Națională Antidrog (ANA), care se află în subordinea Ministerului Afacerilor

Interne și este responsabilă de coordonarea, elaborarea, dezvoltarea, promovarea, monitorizarea și studierea, printre alte atribuții, a politicilor antidrog.

Situația națională comparativă din anii 2022 – 2023 a numărului de cauze având ca obiect drogurile este prezentată în Tabelul 2 [2, p. 29].

SITUAȚIA NAȚIONALĂ			
	2022	**2023**	**TENDINȚA**
Numărul de cauze de soluționat având ca obiect drogurile	21.167	26.293	Creștere cu 24,22%
Dintre care număr de dosare noi	11.411	14.931	Creștere cu 30,85%
Număr de cauze soluționate	8.337	8.843	Creștere cu 6,07%
Cauze soluționate prin rechizitoriu și acorduri de recunoaștere a vinovăției	1.507	1.756	Creștere cu 16,52%
Inculpați trimiși în judecată	2.554	2.898	Creștere cu 13,47%
Dintre care inculpați arestați preventiv	1.033	1.148	Creștere cu 11,13%

Tabelul 2. Situația națională comparativă în anii 2022 – 2023 privind infracțiunile de trafic de droguri

Noile substanțe psihoactive (NSP). Agenția Antidrog a Uniunii Europene monitorizează 930 de NSP, care sunt realizate în laboratoare clandestine, au efecte mult mai grave asupra sănătății decât drogurile tradiționale, acționează direct asupra creierului producând efecte psihoactive, modificări la nivelul proceselor psihice și de comportament, dau dependență fizică și psihică, prețul este mai accesibil ca cel al drogurilor de mare risc, ceea ce le face să devină atractive de experimentat pentru tineri, dată fiind dinamica lor de apariție și având în vedere substanțele din compoziția lor, nu intră sub incidența legii și nu se află sub control național. Dintre NSP, „El Padrino", „Spice" sau „Euphoria" au fost consumate de 10,3% dintre tinerii între 15 și 34 de ani cel puțin o dată de-a lungul vieții și de 3,2% dintre elevii de 16 ani [3, p. 54].

Referitor la consumul de cannabis, 9,5% dintre tinerii între 15 și 34 de ani au încercat să fumeze cannabis de-a lungul vieții, cu o proporție de 8,7% dintre adolescenții de peste 16 ani, 1% dintre ei debutând de la vârsta de 13 ani.

Datele sunt similare cu cele de la nivel european: conform studiului european privind drogurile, citat de ANA, 246 din cei 262 de respondenți consumatori de droguri consumaseră cannabis, încadrat în categoria drogurilor de risc. Media în Uniunea Europeană (2023) a tinerilor care au încercat cannabis în ultimul an era de 8% [4], pe când în România era de 6% [3, p. 23], situându-ne sub media Uniunii Europene.

La nivel global, politicile publice în materie de droguri se axează fie pe modelul

justiției penale, de o manieră punitivă, fie pe modelul sănătății publice, care pune accent pe protecție și tratare [5, p. 3]. România încă folosește primul model, iar având în vedere noua legislație, se îndepărtează din ce în ce mai mult de abordarea centrată pe sănătate publică a altor state europene. Țara noastră a început să implementeze practica aceasta după anul 1989, luând exemplul Statelor Unite ale Americii, care se baza în general pe prohibiția producției, traficului și consumului de droguri [5, p. 4]. În prezent, cea mai recentă normă juridică - Legea nr. 58/2024 - constituie instrumentul principal în acest „război împotriva drogurilor" pe care autoritățile române continuă să-l poarte, în ciuda schimbării de atitudine în celelalte state [5, p. 2-4]. .

În esență, principala abordare antidrog a României gravitează în jurul reducerii ofertei de droguri prin destructurarea rețelelor de trafic și a reducerii cererii de droguri prin prevenirea/stoparea consumului, în special cu ajutorul instrumentului pedepselor penale. Măsurătorile anuale înregistrează numeroase recorduri (unele absolute) în materie de cercetări, trimiteri în judecată și condamnări, dar și o atenție penală sporită față de consumatorii (posesorii) de droguri clasice, în detrimentul traficanților.

SCHIMBAREA PARADIGMEI ÎN CONTEXT INTERNAȚIONAL

Lupta împotriva drogurilor, purtată de autorități după regulile clasice ale pedepselor tot mai dure împotriva consumatorilor și traficanților, a dat greș în Occident. Paradigma în care consumul este reglementat se impune în tot mai multe țări civilizate.

În anul 2023, experții Organizației Națiunilor Unite solicitau ca statele să-și schimbe strategia ofensivă într-una centrată pe sănătate și pe respectarea drepturilor omului [6].

Uniunea Europeană, în strategia sa în materie de droguri 2021-2025, solicită o abordare care să promoveze sănătatea publică [7, p. 2] și furnizarea de alternative eficiente față de sancțiunile coercitive [7, p. 20].

Însă, din punct de vedere legislativ, România este încorsetată în paradigma anilor '80. În timp ce tot mai multe studii științifice arată că numai o legalizare strictă ar putea să reducă din riscurile de sănătate asupra populației și tot mai multe țări aleg să legalizeze drogurile ușoare, precum cannabisul, România se situează împotriva curentului pe acest subiect, adoptând o legislație tot mai dură în materie de droguri.

În tot mai multe țări, de la SUA până în Vestul Europei, consumul de cannabis este reglementat, mai dur sau mai lejer, însă există diferențieri legale între a incrimina consumatorii ocazionali și traficanții, de exemplu. De cele mai multe ori, pragul e dat

de cantitate. Pedeapsa cu închisoarea pentru un joint este privit de tot mai multe sisteme legislative nu doar ca ceva total lipsit de sens din punct de vedere social, dar și total neproductiv în lupta contra traficului de droguri, care rămâne o problemă imensă în toată lumea.

Miturile urbane, potrivit cărora cannabisul ar fi un drog de tranziție către droguri mai grele, sunt demontate de mai multe studii. Marijuana este de cele mai multe un drog terminus, iar consumatorii nu trec și la alte droguri. Oamenii vor consuma droguri chiar dacă acestea nu vor fi decriminalizate, dar studiile arată că, atunci când se decriminalizează, consumul se reduce.

Se consideră ca renunțarea la pedepse penale pentru simpli consumatori nu ar crea niciun val uriaș de consumatori, ci ar permite un management mai bun al celor care chiar au probleme cu cannabisul și care, din cauza stigmei sau tabuului asociat, nu cer ajutor. Ar scădea, de asemenea, și consumul de etnobotanice.

De la dezincriminare până la legalizarea unui drog, fie și unul recreațional cum este cannabisul, este însă un pas destul de mare și pe care România nu pare pregătită să îl facă. Totodată, pentru legalizare, ar fi nevoie de o infrastructură totală pentru gestionarea cazurilor, începând de la o infrastructură medicală pusă la punct.

Cel mai mare studiu academic independent care s-a făcut vreodată pe consumul de cannabis în România [8, p. 209] arată că nu mai puțin de 45% dintre tinerii cu vârste între 16 și 25 de ani au consumat cel puțin o dată acest drog, iar 51% dintre ei și-ar dori legalizarea marijuanei, mult peste estimările oficiale ale ANA.

Tendința privind legalizarea și dezincriminarea a luat avânt și în SUA, Mexic sau Columbia, statele care se aflau altădată în prima linie a războiului împotriva drogurilor. Totodată, Comisia Globală pentru Droguri (GCDP), formată din foști șefi de state, oficiali ONU și experți internaționali, a ajuns la concluzia că, în mod ideal, o reglementare legală la nivel global, pentru toate drogurile, ar fi cea mai eficientă metodă pentru combaterea traficului de droguri, care la rândul său îl finanțează pe cel de arme, de persoane sau terorismul.

Țările de dincoace de Cortina de Fier au însă legislații mai restrictive față de restul Europei. În alte țări nu există propuneri de legi pentru înăsprirea pedepselor, ca în România.

Legislația deosebit de punitivă a României, în comparație cu majoritatea statelor europene [9], nu a reușit însă să fie un instrument eficient de combatere și prevenire a

consumului și a traficului. În ultimii 10 ani, în pofida a zeci de mii de persoane trimise în judecată și a miilor de condamnări pentru trafic de droguri, a continuat să existe o disponibilitate ridicată pentru aproape toate tipurile de droguri [5, p. 7].

În ansamblu, la nivel global și luând în considerare totalitatea traficului, se estimează că mai puțin de jumătate din totalitatea traficului este interceptată [10], în timp ce mulți cercetători consideră că până și rezultatele actuale sunt de fapt supraestimate. De asemenea, cu toate că politica statului împotriva consumatorului (posesorului) este deosebit de punitivă, din 2013 până în 2020, volumul traficului de droguri a crescut de cinci ori, iar consumul de droguri a crescut cu 70%, respectiv o dublare în cazul cannabisului, cvadruplare în cazul cocainei și o creștere de opt ori a consumului de etnobotanice [11].

Aceste eșecuri au fost și sunt previzibile, ținând cont de consensul criminologic cu privire la lipsa eficienței abordării prohibiționiste în domeniul drogurilor: legile punitive sunt „fundamental compromise, cauzând mai multă suferință decât reușesc să prevină sau să aline". Astfel, este dovedit că abordarea punitivă din legislația românească, „a eșuat și să combată cererea și oferta și să reducă efectele negative cauzate de consumul de droguri" [12, p. 3].

Pe de o parte, fiecare „captură impresionantă" reprezintă doar o cantitate infimă, nesemnificativă din totalul traficului de droguri, care alterează, nu stopează piața, iar pentru fiecare arestare/destructurare există întotdeauna altcineva care să ocupe locul eliberat din cadrul pieței ilicite a drogurilor. Consensul este că oferta de droguri nu poate fi combătută prin intervenția forțelor de ordine indiferent de nivelul de finanțare, mai ales dacă nu se concentrează strict asupra traficului, și că tocmai „prohibiția drogurilor a consolidat și a îmbogățit crima organizată" [13, p. 29]. Studiile recente tind să constate o normalizare culturală a micului trafic/aprovizionării de droguri între tineri [14], în cercuri restrânse.

Pe de altă parte, cererea de droguri este considerată a fi neelastică, însemnând că drogurile vor fi consumate indiferent de nivelul de restricții, măsuri punitive, stigmat, tabu, frică, ori campanii de tipul „spune NU" [15]. Numeroase studii europene demonstrează normalizarea culturală a consumului de droguri în rândul tinerilor [16] și arată că cererea de droguri nu poate fi modificată semnificativ prin modalitățile tradiționale. Observatorul European pentru Droguri și Toxicomanie [17] constată, de asemenea, că nu există o corelație între creșterea pedepselor și

scăderea nivelului de consum de canabis, iar experții Națiunilor Unite, alături de Consorțiul Internațional pentru Politicile Publice în Domeniul Drogurilor (IDPC) și Comisia Globală pentru Politicile Publice în Domeniul Drogurilor (GCDP), cer abandonarea imediată a măsurilor punitive îndreptate împotriva simplilor consumatori ca minim act de responsabilitate statală, cu alte cuvinte, cer dezincriminarea posesiei pentru consum propriu.

În contextul zecilor de mii de persoane urmărite penal în România, un procent de 80% dintre dosarele DIICOT având rechizitorii pe substanțe psihoactive sunt pentru cantități mai mici de cinci grame de substanță (analiza ESPAD) [18]. Costurile acestor abordări nu doar că se ridică la zeci de milioane de euro anual, o estimare conservatoare de 11 milioane de euro luând în considerare doar deținuții încarcerați pentru infracțiuni la regimul drogurilor [19], ci se resimt în toate domeniile: social, economic și de sănătate publică din România. Astfel, prohibiția impune costuri și consecințe uriașe la nivelul întregii societăți, pentru că până și simpla incursiune în sistemul de justiție are un impact negativ semnificativ asupra sănătății și a perspectivelor de viitor ale individului: șanse reduse de angajare, excluziune socială, stigmat, depresie, dezvoltarea unui comportament deviant – aspecte care determină semnificativ mai des consecințe medicale adverse și afectează negativ perspectivele de viață ale individului.

Orice substanță cu potențial psihoactiv care poate fi folosită drept drog este incriminată legal, termenul general fiind “blanket ban” sau prohibiție preventivă totală. Deși legislația includea anterior pedepse penale și pentru posesia substanțelor pentru consum propriu, Înalta Curte de Casație și Justiție a decis că aceasta nu este considerată infracțiune, invocând probleme la textul/forma legii. Lipsa sancțiunilor penale pentru deținerea acestor substanțe este conformă cu recomandările experților internaționali în sensul nepedepsirii simplilor consumatori [20].

Omisiunea fundamentală o constituie însă nerecunoașterea de către legiuitori a faptului că consumul de etnobotanice este o consecință directă a politicilor prohibiționiste dure și a sancțiunilor penale. Astfel, în jurul anului 2010, în special în statele cu abordări punitive dure împotriva drogurilor, au apărut aceste NSP. Experții consideră că apariția și proliferarea acestora este o consecință directă a interzicerii dure a drogurilor clasice, în special a canabisului natural, dar și a inaccesibilității heroinei pentru consumatorii dependenți [21].

În context internațional, criminologii consideră deceniile recente și imediat

următoare drept o „revoluție globală a dezincriminării și legalizării drogurilor” [22]. Deocamdată, peste 50 de jurisdicții din întreaga lume au dezincriminat și/sau legalizat cele mai cunoscute droguri clasice, au renunțat la războiul falimentar împotriva drogurilor și au adoptat controlul responsabil al drogurilor prin legalizare. Liberalizarea (legalizarea/dezincriminarea) facilitează accesul la tratament medical, la informare și la un management eficient al consumatorilor problematici, prin reducerea stigmatului și anularea riscurilor intrării sub incidența legii penale [23].

Studiile internaționale arată că va exista o creștere semnificativă a numărului de persoane care apelează la tratament pentru problemele deja existente – reducerea stigmatului, tabuului și riscurilor de natură penală încurajează persoanele cu complicații existente sau dependente să obțină informații și să ceară ajutor medical.

CONCLUZII

Atât traficul, cât și consumul de droguri, generează costuri uriașe și daune pentru sănătatea și siguranța publică, mediu și productivitatea muncii, aduce cu sine amenințări la adresa securității, legate de violență, criminalitate și corupție.

Mijloacele de securitate la nivelul țării noastre sunt consolidate prin prevenirea, descurajarea și perturbarea traficului de droguri și a infracțiunilor conexe, cooperare judiciară și de aplicare a legii, date operaționale, interdicție, confiscarea bunurilor infracționale, investigații și managementul frontierelor.

Creșterea exponențială a traficului de droguri în contextul acestei strategii punitive, ofensive, împotriva drogurilor, a demonstrat faptul că aceasta nu a avut succes, motiv pentru care pe plan international, tendința este de a legaliza drogurile, pentru a putea fi ținute sub control.

Prohibiția dură a drogurilor, prin acțiuni predominant împotriva consumatorilor, a eșuat cu consecințe devastatoare pentru societățile și indivizii din întreaga lume. Abandonarea modelului centrat pe justiție penală și înlocuirea acestuia cu filozofia sănătății publice este atât o constantă internațională, cât și o necesitate urgentă pentru România. Politicile publice falimentare în domeniul drogurilor pot cauza mai multă suferință, marginalizare și stigmatizare chiar decât consumul propriu-zis de substanțe. Este momentul ca România să acționeze ca un stat responsabil, în care sănătatea – și nu pedepsirea – consumatorului primează.

BIBLIOGRAFIE:

1. Legea nr. 58 din 20 martie 2024 pentru completarea Legii nr. 143/2000 privind prevenirea și combaterea traficului și consumului ilicit de droguri, pentru modificarea

Legii nr. 194/2011 privind combaterea operațiunilor cu produse susceptibile de a avea efecte psihoactive, altele decât cele prevăzute de acte normative în vigoare, precum și pentru completarea art. 91 alin. (3) din Legea nr. 286/2009 privind Codul penal. În: Monitorul Oficial al României, 21.03.2024, nr. 243.

2. Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism, *Raport de activitate 2023*. București, 2024. https://www.diicot.ro/images/documents/rapoarte_activitate/ raport_2023.pdf

3. Agenția Națională Antidrog, *Raport național privind situația drogurilor (2022), România: Noi evoluții și tendințe*. https://ana.gov.ro/wp-content/uploads/2023/02/RN_2022.pdf

4. European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction. *European Drug Report 2023: Trends and Developments (2023)*. https://www.emcdda.europa.eu/publications/european-drug-report/2023/cannabis_en

5. Zaha V. G., Dumitru A., Militaru C. A., *Politicile publice antidrog în România: Între justiție penală și sănătate publică*, 2023. https://library.fes.de/pdf-files/bueros/bukarest/20633.pdf

6. United Nations Human Rights Office of the High Commissioner. *UN experts call for end to global 'war on drugs'*, 2023. https://www.ohchr.org/en/press-releases/2023/06/un-experts-call-end-global-war-drugs

7. Consiliul Uniunii Europene. *Strategie UE în materie de droguri 2021-2025*, https://www. consilium.europa.eu/ro/policies/eu-drugs-policy/.

8. Copăceanu, M. *Sex, alcool, marijuana și depresie în rândul tinerilor din România*. *București:* Ed. Universitară, 2020. 322 p.

9. Iliescu, A. E., *Infracțiuni privind deținerea și traficul de droguri*, 2023. https://gunea.ro/infractiuni-privind-traficul-de-droguri-sidetinerea-in-vederea-consumului-propriu/#:~:text=Conform%20prevederilor%20art.,2%20ani%20sau%20cu%20amenda.

10. UNODC, *Market Analysis of Plant-Based Drugs, World Drug Report 2017, Booklet 3*, 2017. https://www.unodc.org/wdr2017/field/Booklet_3_Plantbaseddrugs.pdf.

11. MAI (Ministerul Afacerilor Interne), *Strategia Națională în Domeniul Drogurilor, 2022-2026*, 2022. https://sgg.gov.ro/1/wp-content/uploads/2022/03/ANEXA-1-15.pdf.

12. Royal Society for Public Health, *Taking a New Line on Drugs*, 2016. https://www.rsph.org.uk/static/uploaded/68d93cdc-292c-4a7b-babfc0a8ee252bc0.pdf.

13. Global Commission on Drug Policy (GCDP), 2018. *Regulation: The Responsible Control of Drugs*, Geneva: Global Commission on Drug Policy.

14. Coomber, R., Moyle, L., South, N., *The Normalisation of Drug Supply: The Social Supply of Drugs as the 'Other Side' of the History of Normalisation*. În: "Drugs: Education, Prevention and Policy", 2016, nr. 23 (3), p. 255-263.

15. Godlee, F., 2018. *Drugs Should be Legalised, Regulated, and Taxed*, Londra: The British Medicine Journal.

16. Pennay, A.E. și Measham, F.C., 2016. *The Normalisation Thesis – 20 Years Later*. În: „Drugs: Education, Prevention and Policy", 2016, nr. 23 (3), p. 187-189.

17. EMCDDA, 2017. *Raportul european privind drogurile*, https://www.emcdda.europa.eu/system/files/publications/4541/TDAT17001RON.pdf.

18. Olaru A., 2022. *DIICOT nu susține înăsprirea pedepselor pentru consumatorii de droguri din România*. PressOne, 7 august 2022, https://pressone.ro/diicot-nu-sustine-inasprireapedepselor-pentru-consumatorii-de-droguri-din-romania/.

19. Eurasian Harm Reduction Agency, 2020. *Criminalization costs 2 – Romania*, https:// harmreductioneurasia.org/drug-policy/criminalization-costs-2/romania.

20. Nutt, D., 2023. *No Laughing Matter: The Nonsense Plan for Placing Nitrous Oxide in the MD Act 1971*. În: "Drug Science, Policy and Law", 2023, nr. 9 (1), doi: 10.1177/ 20503245231170039.

21. Alonso, F. 2015. *Synthetic Drugs: Prohibition's Latest Creation*, Georgetown: O'Neill Institute for National & Global Health Law.

22. Eastwood, N., Fox, E., Rosmarin, A., 2016. *A Quiet Revolution: Drug Decriminalisation Across the Globe*, Londra: Release.

23. Benfer et al., 2018. *The Impact of Drug Policy Liberalisation on Willingness to Seek Help for Problem Drug Use: A Comparison of 20 Countries*. În: "International Journal of Drug Policy", nr. 56 (1), p. 162-175.